

1. Wat voegt de tweede wonderbare spijziging toe?

Daarnet hebben we gelezen hoe Jezus het brood vermenigvuldigde, en ook de vis. Zeven broodjes en een paar visjes, ze waren voor Hem genoeg om daarmee een menigte van duizenden mensen te eten te geven. 'Vierduizend mannen,' schrijft Mattheüs, 'de vrouwen en kinderen nog niet eens meegerekend.'

Een geweldig wonder. Een 'wonderbare spijziging'.

Maar in Mattheüs 14, het vorige hoofdstuk, staat een verhaal dat bijna hetzelfde is. Daar heeft Jezus maar vijf broodjes en twee visjes. En de menigte is nog groter, alleen al vijfduizend mannen. Meestal noemen we die geschiedenis de eerste wonderbare spijziging en het verhaal wat we nu hebben gelezen de tweede wonderbare spijziging.

Maar is dat niet een beetje vreemd? Twee wonderen die zó op elkaar lijken? Waarom deed Jezus twee keer bijna hetzelfde wonder? En waarom geeft Mattheüs ook een verslag door van alletwee die gebeurtenissen? Dat was voor mij een vraag bij de voorbereiding van deze dienst. Ik dacht: 'Wat voegt deze tweede wonderbare spijziging nou eigenlijk toe?' Dat vond ik een intrigerende vraag.

En er komt nog iets bij. Stel dat die eerste wonderbare spijziging wat kleiner was geweest, met wat minder mensen en wat meer broodjes, en dat dan die tweede keer nóg meer mensen te eten kregen, van – oorspronkelijk – nog minder broodjes, ja, dan zou ik het óók nog wel begrijpen. Dan zou Mattheüs het beschrijven als een overtreffende trap: 'Jezus deed een geweldig wonder, maar daarna deed Hij en nóg groter wonder!' Maar zo is het dus niet. Jezus deed een geweldig wonder, en daarna een wonder dat óók geweldig was, maar voor een iets kleinere groep. Hoe zit dit? Waarom deze twee beschrijvingen, en waarom is dat tweede wonder dan niet nóg groter maar juist iets minder groot?

2. De boodschap van de wonderen: Jezus deelt royaal uit!

Laten we eerst maar eens bedenken wat de boodschap is van deze twee wonderen. Allebei de keren is er een grote menigte mensen, en allebei de keren komen de mensen niet los van Jezus. Ze hangen aan Zijn lippen, Hij heeft woorden van eeuwig leven. Ze brengen de zieken naar Hem toe, en Hij geneest ze allemaal. Het is zo uitzonderlijk mooi wat er gebeurt... de mensen kunnen gewoon geen afscheid nemen van Jezus. In vers 32 zegt Jezus tegen Zijn discipelen: 'Ik ben innerlijk met ontferming bewogen over de menigte, omdat zij al drie dagen bij Mij gebleven zijn, en zij hebben niets wat zij kunnen eten; Ik wil hen niet nuchter wegsturen, opdat zij onderweg niet bezwijken.' De discipelen weten geen oplossing. Ze zeggen in vers 33: 'Waar halen wij in een afgelegen plaats zoveel broden vandaan dat wij zo'n grote menigte kunnen verzadigen?' Heel apart eigenlijk, dat ze dit zeggen, want ze hebben die eerste wonderbare spijziging al meegemaakt. Maar toch: ze gaan er niet vanuit dat Jezus opnieuw een wonder zal doen.

Maar Hij doet het wél! Zeven broodjes en een paar visjes, dat is alles wat er aan voorraad is. Maar als Jezus de Vader dankt en gaat breken, is er genoeg voor iedereen!

En de boodschap is toch duidelijk? Jezus zorgt voor je! Hij laat je niet in de steek. Hij weet wat je nodig hebt. En Hij is royaal, Hij is zó gul, zó ruimhartig! Hij geeft nog véél meer dan je nodig hebt. Als iedereen genoeg gegeten heeft, dan zijn er nog zeven manden met brokken brood over.

En later zal blijken dat het breken van het brood door Jezus ook nog een symbolische betekenis krijgt. Als Jezus het Heilig Avondmaal instelt, dan neemt Hij het brood, Hij dankt en breekt het en Hij zegt: 'Dit is Mijn lichaam.' Hij geeft Zichzelf, als offer voor onze zonden. Het brood geeft ons toekomst. Gods brood uit de hemel betekent voor ons: redding! Vergeving van zonden! Verzoening! Eeuwig leven! Zoals die menigte nieuwe kracht krijgt, zo mogen wij door het Heilig Avondmaal nieuwe kracht krijgen, nieuwe moed om het leven aan te kunnen, nieuwe vrede in ons hart, nieuwe liefde voor God, voor de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nieuwe inspiratie om mensen te dienen in deze wereld.

Deze twee wonderen van Jezus, deze twee keer dat Hij zó ruimhartig uitdeelt, ze geven ons allebei een kijkje in Zijn hart. Hij is met ontferming bewogen, en daarom gééft Hij. Hij geeft overvloedig. Hij geeft Zichzelf! We hebben zo'n geweldige Heiland. Het is zo'n enorm voorrecht om Hem te mogen kennen!

3. Herhaling: dat is nodig voor ons!

Maar nu terug naar de vraag: waarom twee keer? Waarom die herhaling? Om daar zicht op te krijgen hebben we ook een stukje uit hoofdstuk 16 gelezen. Daar is het wonder weer voorbij, Jezus is weer op een andere plek, en de Joodse leiders, de Farizeeën en de Sadduceeën, komen met hun valse vragen, bedoeld om Jezus in een hoek te drijven.

Daarna verzucht Jezus tegen Zijn discipelen: 'Kijk uit voor het zuurdeeg van de Farizeeën en de Sadduceeën!' Jezus zegt daarmee: 'Kijk uit voor hun slechte invloed, voor de negatieve houding die zij uitstralen, voor hun ongeloof, waardoor je besmet kunt worden.' Maar de discipelen denken dat Jezus het heeft over écht brood. Want ze zijn vergeten dat te kopen. Er is geen brood!

En dan staat er in vers 8 tot 11: 'En Jezus, Die dat wist, zei tegen hen: Waarom spreekt u er met elkaar over, kleingelovigen, dat u geen broden meegenomen hebt? Ziet u het nog niet in? En herinnert u zich niet de vijf broden voor de

vijfduizend, en hoeveel korven u opgehaald hebt? En ook niet de zeven broden voor de vierduizend, en hoeveel manden u opgehaald hebt? Waarom ziet u dan niet in dat Ik tot u niet over brood gesproken heb, toen Ik zei dat u op uw hoede moest zijn voor het zuurdeeg van de Farizeeën en de Sadduceeën?' Jezus zegt: 'Ik heb het jullie nu méérdere keren laten zien: je hóéft geen zorgen te hebben over brood. Maar léren jullie dan níets? Komt het dan niet aan?'

En dit is dus het antwoord op de vraag! Waarom doet Jezus méérdere keren datzelfde wonder? Omdat Hij weet dat dat nódig is, om het bij ons tussen de oren te krijgen. Aan één keer hebben wij niet genoeg. We moeten het steeds blijven zien: dat Jezus Zichzelf weggeeft, dat Hij voor ons álles is, echt álles! Dit is dus héilzame herhaling! En voor de discipelen was twee keer nóg niet genoeg, dat blijkt wel!

Wij hebben herhaling nodig, en daarom vieren we elke keer wéér datzelfde Heilig Avondmaal. In de ene kerk gebeurt dat elke week, in de andere kerk elke maand, hier doen we dat vijf keer per jaar. Hoe vaak je het doet is verschillend, maar in elke kerk komt het terug. Elke keer komt het terug. Want jij en ik, wij hebben dat nodig, elke keer weer, om opnieuw te leren dat de liefde van God in Jezus Christus ál onze begrippen te boven gaat. Elke keer weer

mogen we het proeven: dit is de liefde van God. Zoals we het lezen uit 1 Korinthe 11, aan het begin van de dienst: 'Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondigt de dood van de Here, totdat Hij komt.' Blijf het zeggen, laat het zien: Jezus heeft Zich gegeven, helemaal, voor jouw redding! Even tussen haakjes: de doop is eenmalig, het Avondmaal komt steeds terug. Waarom zou dat zo zijn? Allebei zijn ze éven belangrijk, maar ze zijn wel verschillend. De doop legt alle nadruk op het feit dat wij erbij mogen horen. Dat wij schoongewassen worden door het werk van Christus. Je zou kunnen zeggen: het teken van het doopwater laat iets over óns zien, dat God óns reinigt en heiligt. Het teken van het Avondmaal laat elke keer weer Christus zien: de bron van onze redding ligt bij Hém. Bij Hém moeten we het zoeken. Doop en Avondmaal zijn even belangrijk en ze vullen elkaar aan. Maar het is veelzeggend: we hoeven maar één keer te zien dat wij bij God mogen horen. Maar de HERE laat elke keer opniéuw zien waaróm dat zo is: dankzij Jezus! Dankzij Hém alleen!

4. Kleine tekenen herinneren aan grootse momenten

Nog even terug naar die twee wonderbare spijzigingen. Is het niet vreemd dat het niet gaat van een kleiner wonder naar een groter wonder, maar van een groter wonder naar een kleiner wonder? Er zit niet een soort climax in! Ik liet dat op me inwerken en ik dacht: 'Wat mooi eigenlijk!' Bij ons moet het altijd: nóg meer, nóg groter, nóg mooier! Heb je een mooie dienst meegemaakt, dan hoop je dat de volgende dienst nóg mooier is. Zo is onze hele samenleving: de nieuwste attractie in een pretpark moet nóg groter zijn dan alle andere. We gaan van hype naar hype, en van de ene kick naar de nóg grotere kick.

Bij Jezus is het anders. Niet dat hijgerige zoals wij dat kennen, dat onrustige zoeken naar altijd maar méér. Nee, dat tweede wonder mag best wat kleiner zijn, want het gaat om een herinnering aan dat eerste wonder. Heilzame herhaling is heilzame herinnering. Dat geldt ook voor je geestelijk leven. Je hoeft in het leven met God niet steeds intensievere geloofservaringen op te doen. Nee, het állergrootste is al heel lang geleden gebeurd, op de heuvel Golgotha. Daar gaf Jezus Zijn leven. En de grootste overwinning op de boze werd behaald op Pasen, toen Hij de dood overwon en opstond uit het graf! Die gróótsse momenten, daaraan herinneren dat kleine stukje brood en dat kleine slokje wijn. Misschien zijn er in jouw leven momenten geweest die je nooit zult vergeten. Momenten met God. Denk niet dat het helemaal mis met je is als er niet steeds grootsere momenten zijn gevolgd. Nee, blijf dicht bij de Here Jezus. Hij herinnert je aan die mooie momenten, en zó geeft hij je bemoediging om weer verder te gaan. 'Doe dit, zo dikwijls als je dit brood eet, tot Mijn gedachtenis.'

5. Heilzame herhaling, heilzame herinnering

Heilzame herinnering... In oktober 1942, midden in de Tweede Wereldoorlog, vloog een Amerikaanse bommenwerper boven de

Grote Oceaan. Maar de navigatie-apparatuur was defect en het vliegtuig raakte totaal uit de koers. Na urenlang vliegen raakte de brandstof op, en moest de bemanning een noodlanding maken op het water. De acht bemanningsleden stonden onder leiding van kapitein Eddie Rickenbacker, 52 jaar oud. Op reddingsvlotten probeerden ze in leven te blijven. Ze vingen het schaarse regenwater op om te drinken. Maar hun belangrijkste vijand werd de honger. Na drie dagen was de voedselvoorraad helemaal op. Dagenlang was er helemaal niets. De situatie werd steeds nijpender.

Op de achtste dag ging één van de mannen voor in een gebedsdienst. Ze smeekten God om redding. En toen gebeurde er iets bijzonders. Rickenbacker vertelde het later zó: 'We sloten af met een gebed om verlossing en met een loflied. Er werd wat gepraat, maar in de drukkende hitte werden we steeds stiller. Ik had mijn pet over mijn ogen getrokken tegen de schittering van de zon op het water. Zo dommelde ik weg.

Maar opeens voelde ik iets op mijn hoofd. Een meeuw, een stern was op mijn hoofd gaan zitten. Ik weet niet hoe ik het wist, ik wist het gewoon. Iedereen wist het. Niemand zei een woord, maar toen ik onder de klep van mijn pet doorgluurde, zag ik de uitdrukking op de gezichten van de anderen. Ze staarden naar die meeuw. Die meeuw betekende

voedsel... áls ik hem kon vangen.'

Rickenbacker probeerde het, en... het lukte! Van die meeuw konden ze het vlees eten en ze konden stukjes van de meeuw gebruiken als aas, om vissen te vangen. Zeven van de acht mannen hebben het overleefd. Na 24 dagen werden ze opgepikt door een schip. Rickenbacker heeft het altijd onthouden. 'Wij hebben gebeden om redding. En toen liet God die meeuw komen, die zomaar op mijn hoofd ging zitten, het leek wel of hij zichzelf aanbood. Zo ben ik in leven gebleven.'

Later in zijn leven woonde Rickenbacker in Florida. En wat deed hij? Elke vrijdag liep hij naar de kust met een emmer garnalen. Hij voerde de meeuwen, als een eerbetoon aan de éne meeuw, die het offer van zijn leven had gebracht door op het hoofd van deze man te gaan zitten. Maar vooral als een eerbetoon aan God, die deze meeuw had gegeven als een geschenk, een geschenk waardoor zeven mannen weer een toekomst kregen.

Elke vrijdag was dat een heilzame herhaling, een heilzame herinnering. En zo mogen ook wij elke keer weer het Heilig Avondmaal vieren als een eerbetoon aan Jezus Christus, die Zichzelf opofferde om ons eeuwig leven te geven. Jezus, die zó royaal uitdeelt aan enorme mensenmassa's. We mogen elke keer weer het Avondmaal vieren als een eerbetoon aan God, die Zijn Zoon gaf als Zijn geschenk aan deze wereld.

Heilzame herhaling, heilzame herinnering. Herinnering aan je Redder, Jezus Christus. 'Doe dit, zo dikwijls als je dit brood eet, tot Zijn gedachtenis.'

Amen.

Kapitein Eddie Rickenbacker

Reageren op de dienst? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, renevanloon@samaritaan.org